

STANOVISKO

hlavného kontrolóra mesta k návrhu viacročného rozpočtu mesta Humenné na roky 2021-2023 a k návrhu Programového rozpočtu

V zmysle ustanovenia § 18f ods.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v neskorších predpisov, predkladám Stanovisko k návrhu rozpočtu mesta Humenné na roky 2021-2023 a k návrhu Programového rozpočtu na uvedené obdobie. Stanovisko bolo spracované na základe predložených návrhov, prognóz makroekonomických ukazovateľov a ďalších verejne dostupných informácií vrátane vlastných analýz a zisťovaní.

A) VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Podľa § 4 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) *rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Obsahuje príjmy a výdavky mesta ako aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom.*

Pri spracovaní stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu mesta Humenné na roky 2021-2023 a z návrhu programového rozpočtu (ďalej len „návrh rozpočtu“) z hľadiska zákonnosti a z hľadiska metodickej správnosti.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Pri posúdení zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu ide o posúdenie súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta.

1.1 Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s ustanovením Čl.9 ods.1 ústavného zákona číslo 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanovením § 9, ods. 1 až 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov, nariadení a zásad :

- Zákon č.564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov
- Zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č.356/2017 Z. z. o rozdeľovaní, výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s §2 ods.3 predmetného zákona bolo vydané VZN č.160/2020 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Zákon č.597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov

- Opatrenie MF SR č. MF/013593/2018-421 zo dňa 17. októbra 2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č.257/2014 Z.z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG).
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Humenné
- VZN č.151/2019 o príspevkoch na čiastočnú úhradu nákladov činností v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Humenné
- VZN č.158/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Humenné
- Návrh VZN o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení na území Mesta Humenné na rok 2021
- ostatné platné VZN a normy

1.2 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta Humenné

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli Mesta Humenné dňa 01.12.2020 a na webovej stránke v zákonom stanovenej lehote, najmenej 15 dní pred jeho schválením v MsZ (§ 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/013593/2018-421, zo dňa 17. októbra, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 – 2023 pod č. MF/009077/2020-411. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na horeuvedené roky bola vydaná v súlade s § 14 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a obsahuje textovú a prílohovú časť.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s ústavným zákonom č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, a to konkrétne v zmysle Čl. 9 ods. 1, podľa ktorého subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií.

Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu - návrh programového rozpočtu pre roky 2021 - 2023 v súlade s § 4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu rozpočtu, s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie. Programový rozpočet je založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov

samosprávy v nadväznosti na ich schválené priority a rozloženie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

B) VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu mesta Humenné bol návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2021-2023, schválené a navrhované legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem a vývoj hospodárenia mesta za rok 2020.

V návrhu rozpočtu verejnej správy sa uvádza, že bol pripravovaný v extrémne náročných podmienkach spôsobených pandemiou ochorenia COVID-19. Vplyv pandémie sa premieta jednak do príjmovej strany verejných financií cez výpadky daňových a odvodových príjmov, ako aj vyššími výdavkami na protipandemické opatrenia. Podľa zverejnených prognóz slovenská ekonomika klesne v roku 2020 pre koronakrízu o 6,7 %. Rizikový scenár celkovo predpokladá pokles HDP v roku 2020 o 8,4 %. V roku 2021 sa bude hospodárstvo zotavovať a HDP stúpne o 5,5 %.

Schodok rozpočtu verejnej správy sa na rok 2020 odhaduje v metodike ESA 2010 na úrovni 9,68 % HDP oproti pôvodnému predpokladu na rok 2020 na úrovni 0,49% HDP. Vývoj verejných financií v roku 2020 významne ovplyvňuje prebiehajúca pandémia ochorenia COVID-19 a prijatie novely zákona o štátnom rozpočte, ktorá zohľadnila hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov kapitol štátneho rozpočtu v celkovej sume 1,426 mld. eur a ktorou sa zvýšili celkové výdavky štátneho rozpočtu o 7,758 mld. eur.

Návrh rozpočtu verejnej správy bol pripravovaný na základe aktuálnych prognóz. Na výdavkovej strane uvažuje s rezervou v objeme 1,04 mld. eur, čo predstavuje potenciálny výpadok príjmov oproti prognóze, na ktorej je rozpočet postavený. Uvedená rezerva poskytuje priestor na prípadnú potrebu v krátkom čase reagovať na vzniknutú situáciu dodatočnými výdavkovými opatreniami. V prípade väčších šokov môže nastať situácia, že bude potrebné pristúpiť k príprave novely zákona o štátnom rozpočte podobne ako v tomto roku.

Návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá deficitné hospodárenie na celom trojročnom horizonte – v roku 2021 na úrovni 7,44% HDP až na úroveň vyrovnaného rozpočtu v roku 2023, čo by si však vyžiadalo prijatie konsolidačných opatrení v objeme 6 mld. eur. Európska komisia odporúča krajinám EÚ len postupné sťahovanie fiškálneho stimulu, s cieľom neohroziť hospodárske oživenie. Hrubý dlh v roku 2021 medziročne porastie na 65 % HDP.

C) TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa §9 ods.1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2021,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2022
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) rok 2023

Návrh rozpočtu na roky 2021 - 2023 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta pre príslušný rok je záväzný (rok 2021), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú len orientačný charakter a ich ukazovatele budú v ďalších rokoch spresnené.

Návrh rozpočtu na roky 2021 - 2023 sa v súlade s §10 ods.3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2022 – 2023 v zmysle §9 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **nie sú záväzné**.

Návrh rozpočtu je predložený na schválenie v členení na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie **tak, ako to určuje §10 ods.4 zákona č.583/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V súlade s §4 ods.5 a §10 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je návrh rozpočtu výdavkov **podrobne spracovaný podľa programov, podprogramov a prvkov vo finančnom vyjadrení**. Každý program má stanovený zámer, zodpovednosť; podprogram má stanovený cieľ s príslušným merateľným ukazovateľom.

V súlade s §10 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je návrh rozpočtu príjmov predložený v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.

Návrh rozpočtu obsahuje aj údaje o finančných operáciách tak ako to určuje §10 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu obsahuje predpokladaný objem výnosu z dane príjmov fyzických osôb zo ŠR podľa zákona č.564/2004 Z.z. v platnom znení o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a Nariadenia vlády SR č.668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu obsahuje v súlade s §4 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom, podnikateľským subjektom pôsobiacim na území mesta, vyplývajúce pre nich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, neštátnym školským zariadeniam a z uzatvorených zmluvných vzťahov.

Významný finančný objem predstavujú transfery zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy (základné školstvo, materské školy, školský úrad, matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný poriadok, starostlivosť o životné prostredie, ...); transfery v rámci verejnej správy zo štátneho rozpočtu (aktivačná činnosť, hmotná núdza); transfery z rozpočtu mesta (školstvo – originálne kompetencie).

Jeho súčasťou sú v súlade s §4 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám, zriaďovateľom ktorých je Mesto Humenné. Obsahuje finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, zakladateľom ktorých je Mesto Humenné.

Návrh rozpočtu príjmov a výdavkov zahŕňa transfery v rámci verejnej správy – zo štátneho rozpočtu.

Návrh rozpočtu mesta (tabuľková časť) obsahuje skutočné plnenie rozpočtu za roky 2018, 2019, schválený rozpočet na rok 2020 a údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2020. Je zostavený na tri rozpočtové roky, a tým mesto Humenné dodržalo ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z. v platnom znení a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. v platnom znení.

D) NÁVRH ROZPOČTU CELKOM (v €)

V členení podľa §10 ods.3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Rozpočet spolu

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
Príjmy	33 911 741	29 711 467	29 259 690	29 837 962
Výdavky	33 911 741	29 711 467	29 259 690	29 837 962
Hospodárenie: vyrovnanosť	0	0	0	0

Bežný rozpočet

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
Bežné príjmy	26 950 423	26 502 899	28 103 047	28 683 581
Bežné výdavky	26 281 754	26 027 135	26 776 978	27 302 214
Hospodárenie: prebytok	668 669	475 764	1 326 069	1 381 367

Kapitálový rozpočet

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
Kapitál. príjmy	3 792 022	2 207 473	956 643	954 381
Kapitál. výdavky	6 855 622	2 716 692	1 510 377	1 558 278
Hospodárenie: schodok	-3 063 600	-509 219	-553 734	-603 897

Finančné operácie (v eur):

Ročkové roky	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
Príjmové finančné operácie	3 169 296	1 001 095	200 000	200 000
Výdavkové finančné operácie	774 365	967 640	972 335	977 470
Hospodárenie: zostatok	2 394 931	33 455	-772 335	-777 470

Návrh rozpočtu mesta na rok 2021 je zostavený ako vyrovnaný, obsahuje celkové príjmy vo výške 29 711 467 €, v rovnakej výške sú navrhnuté i celkové výdavky. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, prebytok vo výške +475 764 €, kapitálový rozpočet je zostavený so schodkom -509 219 € a finančné operácie so zostatkom +33 455 €. Uvedená skladba návrhu rozpočtu je v súlade s §10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

D.1 ROZPOČET PRÍJMOV

(v €)

Príjmy celkom	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
bežné príjmy	26 950 423	26 502 899	28 103 047	28 683 581
kapitálové príjmy	3 792 022	2 207 473	956 643	954 381
finančné operácie príjmov	3 169 296	1 001 095	200 000	200 000
Spolu	33 911 741	29 711 467	29 259 690	29 837 962

Rozpočet bežných príjmov je navrhovaný v objeme 26 502 899 €, čo predstavuje pokles oproti schválenému rozpočtu 2020 takmer o 450 tis. €. Bežné príjmy rozpočtu t. j. vlastné príjmy sú tvorené daňovými a nedaňovými príjmami. Ostatné príjmy sú tvorené transfermi na prenesený výkon štátnej správy, grantmi a dotáciami. Najvýznamnejšou položkou bežných príjmov mesta je daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo ŠR. V návrhu rozpočtu **na rok 2021** sú podielové dane zapracované **vo výške 13 666 770 €**.

Miestne dane a poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa na rok 2020 rozpočtujú v sadzbách dane z nehnuteľností, poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a iné miestne dane v zmysle schváleného VZN č. 160/2019 so zohľadnením neplatičov oproti predpisom týchto daní a poplatku. **Daňové príjmy vo výške 15 670 538 €** tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu mesta, táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2021.

Nedaňové príjmy obsahujú príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta, z vlastnej činnosti mesta a mestom zriadených rozpočtových organizácií. **Príjmy z podnikania a z vlastníctva** sú v návrhu rozpočtu na rok 2021 plánované vyššie. Zo schváleného rozpočtu 2020 – 1 517 665 € (očakávaná skutočnosť 2019 – 1 441 0154 €) **na navrhované v roku 2021– 1 627 847 €**, zapracovaný príjem z prenájmu HES s. r. o. vo výške 118 516 €, avšak dlhodobo bez príjmov mesta z majetkovej účasti v TKR s. r. o., Humenné.

Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný úrad, školstvo...) bude aj v rokoch 2021 - 2023 zo štátneho rozpočtu prostredníctvom transferov. Transfery na prenesený výkon štátnej správy školstva sú zapracované vo výške **7 251 184 €** a pre deti v hmotnej núdzi – školské potreby vo výške **5 000 €, stravné vo výške 43 200 €**. Celkový rozpočet školstva v príjmovej časti je vo výške **14 448 763 €** a použije sa na výdavky rozpočtované v Programe 8 na jednotlivé aktivity. S účinnosťou od 01.01.2018 sa na základe novely zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov rozpočtujú všetky príjmy a všetky výdavky na všetkých účtoch rozpočtových organizácií mesta.

Rozpočet kapitálových príjmov je navrhovaný pre rok 2021 v objeme **2 207 473 €**, v tom vlastný príjem z predaja pozemkov vo výške **30 000 €**. Do návrhu rozpočtu kapitálových príjmov v zmysle platnej metodiky pre zostavenie rozpočtu bolo potrebné zapracovať aj očakávané tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške **2 177 473 €**. Návrh rozpočtu príjmov je zostavený zodpovedne, spracovatelia uplatnili pri rozpočtovaní príjmov princíp opatrnosti a zodpovednosti. Pri takejto konštrukcii návrhu rozpočtu predpokladám naplnenie príjmovej časti rozpočtu bez rizík.

Čerpanie úverových zdrojov v roku 2021 nie je predpokladané. Mesto splňa podmienky v zmysle zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pre prijatie návratných zdrojov financovania.

D. 2 ROZPOČET VÝDAVKOV

Výdavky celkom	Schválený rozpočet 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023
bežné výdavky	26 281 754	26 027 135	26 776 978	27 302 214
kapitálové výdavky	6 855 622	2 716 692	1 510 377	1 558 278
finančné operácie výdavkov	774 365	967 640	972 335	977 470
Spolu	33 911 741	29 711 467	29 259 690	29 837 962

Bežné výdavky sú rozpočtované podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a sú alokované do 8 programov. Z rozpočtu bežných výdavkov mesto predpokladá financovať výdavky na výkon samosprávnej pôsobnosti mesta, zabezpečiť činnosť rozpočtových organizácií a poskytnúť príspevky pre svoje príspevkové organizácie, výdavky spojené so správou, údržbou majetku mesta, záväzky mesta, výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov, **tak ako to ukladá ustanovenie §7 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.**

V návrhu rozpočtu sú zapracované aj rôzne benefity pre občanov mesta a to konkrétne v týchto programoch:

- Program 4 – seniori stravovanie.....265 000 €
- Program 5 – zvýhodnené cestovné.....20 000 €
- Program 6 – transfery jednotlivcom a neziskovým org.....27 000 €
- Program 8 – príspevok pre prvákov.....38 000 €

V návrhu rozpočtu na rok 2021 sú v konkrétnych programoch vyčlenené finančné prostriedky na poskytnutie dotácií, ktoré mesto môže poskytnúť podľa ustanovení §7 ods.4 **zákona č. 583/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na dodržiavanie zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre obchodné spoločnosti so 100% majetkovou účasťou mesta navrhuje vyčleniť v Programe 1 – 197 000 € pre 1 Humenskú a. s. (dotácia v zmysle zmluvy podľa §7 ods.2 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na zabezpečenie prevádzky areálu futbalového štadióna) a v Programe 6 – 94 800 € pre HnTv, podľa §7 ods.2 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na zabezpečenie výroby a odvysielanie televíznych relácií.

Vývoj bežných výdavkov za roky 2018– 2022 (v eur)

	Skutočnosť rok 2018	Skutočnosť rok 2019	Pôvodný rozpočet rok 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu rok 2022
Bežné výdavky	23 002 787	25 385 057	26 281 754	26 027 135	26 776 978

Nárast bežných výdavkov na rok 2021 bol zaznamenaný v týchto programoch:

Program	(v eur)		
	Rok 2020 pôvodný rozpočet	Rok 2021 návrh	Rok 2022 návrh
4 – Sociálne služby	1 025 775	1 497 520	1 669 605
5 – Verejno-prospešné služby	2 564 204	2 844 517	2 837 960

Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov v objeme **26 027 135 €** predpokladá v porovnaní s návrhom rozpočtu bežných príjmov **úsporu vo výške 475 764 €** (rok 2020 úspora 668 669 €). Tým mesto vytvorí čiastočné finančné zdroje na krytie výdavkov v súlade s ustanovením §10 ods.7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe Všeobecne záväzného nariadenia o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území mesta Humenné (originálne kompetencie), ako aj očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva. Návrh rozpočtu obsahuje návrh na pridelenie dotácie pre neštátne školy a školské zariadenia, ktoré mesto poskytuje na mzdy a prevádzku podľa §6 ods.12 písm.b) zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Finančné prostriedky na 1 dieťa, žiaka (normatív) sú navrhnuté podľa v zmysle návrhu VZN o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení na území Mesta Humenné na rok 2021.

Výdavky na základné školstvo sú z veľkej časti závislé od príjmov t. j. transferov zo štátneho rozpočtu a je tak isté, že výdavky na základné školy sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Vo výdavkoch sú zapracované aj bežné a kapitálové transfery pre príspevkové organizácie na rok 2021.

(V €)		Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Schválený rozpočet 2020	Očakávaná skutočnosť 2020	Návrh rozpočtu 2021
Technické služby	Bežný príspevok	1 993 261	2 145 412	2 186 604	2 224 106	2 292 957
	Kapitálový príspevok	147 784	21 662	0	21 779	37 043
SRaŠZ	Bežný príspevok	645 300	1 042 332	985 000	832 130	870 000
	Kapitálový príspevok	125 000	2 610	0	70 000	0
MsKS	Bežný príspevok aktivita 6.1	325 054	392 948	421 380	402 487	390 000
	Bežný príspevok aktivita 6.4	1 870	400	0	0	0
	Kapitálový príspevok	61 051	0	0	0	0

Názov	Rozpočet 2021 v €		Rozpočet 2022 v €		Rozpočet 2023 v €		
	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	
Technické služby	príjmy	2 711 110	40 000	2 736 110	40 000	2 736 110	40 000
	výdavky	2 711 110	23 230	2 736 110	23 230	2 736 110	23 230
	príspevok zriaďovateľa	2 292 957	-	2 369 960	-	2 369 960	-
MsKS	príjmy	508 852	44 000	593 402	57 100	621 501	62 200
	výdavky	508 852	43 834	593 402	59 360	621 501	31 351
	príspevok zriaďovateľa	390 000	-	400 000	-	410 000	-
SRaŠZ	príjmy	1 148 891	-	1 266 000	-	1 266 000	-
	výdavky	1 148 891	-	1 266 000	-	1 266 000	-
	príspevok zriaďovateľa	870 000	-	1 035 237	-	1 035 237	-

Návrh rozpočtu bol spracovaný na základe požiadaviek jednotlivých odborov mestského úradu, požiadaviek príspevkových organizácií, návrhov obchodných spoločností založených mestom Humenné, žiadostí zriaďovateľov neštátnych a cirkevných škôl a školských zariadení a žiadostí o poskytnutie dotácií. Je nutné podotknúť, že požiadavky neboli vo všetkých prípadoch zahrnuté do návrhu rozpočtu v plnom rozsahu; bolo potrebné vykonať korekciu z dôvodu výšky potenciálnych príjmov mesta. Rozpočet mesta bol daný dňa 01.12.2020 aj na verejnú diskusiu

a pripomienkovanie občanmi.

Návrh kapitálového rozpočtu výdavkov je vo výške 2 716 692 €. Navrhované výdavky sú oproti schválenému rozpočtu roku 2020 nižšie o 4 138 930 €.

Navrhované kapitálové výdavky na zabezpečenie realizácie rozvojových programov budú kryté potencionálnymi vlastnými príjmami, z transferu zo štátneho rozpočtu, z prostriedkov rezervného fondu, z prebytku bežného rozpočtu, z transferu zo štrukturálnych fondov EÚ a z úverových zdrojov.

Mesto Humenné začína v roku 2021 pokračuje v realizácii participatívneho rozpočtu. Participatívny rozpočet je demokratický nástroj, ktorý umožňuje občanom priamo sa zapojiť do rozhodovacieho procesu o prerozdelení z rozpočtu mesta.

Obyvatelia mesta Humenné sa tak môžu aktívne angažovať v plánovaní, vytváraní, realizácii a kontrole verejných služieb a financovania samosprávy. Zapojením sa do projektu participatívneho rozpočtu môžu obyvatelia priamo rozhodovať o časti finančných prostriedkov z rozpočtu mesta. Prostredníctvom rôznych mechanizmov participatívneho rozpočtu sa podnety spracúvajú do projektovej podoby. Mesto Humenné vyčlenilo v roku 2021 na tieto aktivity 12 tis. €. (víťazný projekt Participatívneho rozpočtu z roku 2020 „Umelecká záhrada ZUŠ“)

Po oboznámení sa s návrhom rozpočtu výdavkov ako celku, konštatujem, že mesto Humenné na rok 2021 navrhuje celkový rozpočet výdavkov oproti schválenému rozpočtu na rok 2020 nižší o 4 200 274 €.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v §4 ods.5 „rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce“ ukladá samosprávam uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu a nové nástroje rozpočtového procesu zamerané na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho, účelného a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii-tzv. programové rozpočtovanie.

Programový rozpočet tvorí 8 programov a 51 aktivít /podprogramov/:

Program 1: Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta, 8 aktivít:

Celkové výdavky.....4 366 110 €

z toho:

bežné výdavky.....1 580 461 €

kapitálové výdavky.....2 585 649 €

finančné výdavky.....200 000 €

Program 2: Samospráva mesta a jej výkonný aparát, 5 aktivít

Celkové výdavky.....3 916 489 €

z toho:

bežné výdavky.....3 127 179 €

kapitálové výdavky.....24 000 €

finančné operácie.....765 310 €

Program 3: Verejný poriadok, 1 aktivita

Celkové výdavky.....693 945 €

z toho:

bežné výdavky.....691 615 €

finančné operácie.....2 330 €

Program 4: Sociálne služby, 9 aktivít,

Celkové výdavky.....1 567 520 €

z toho:

bežné výdavky.....1 497 520 €

kapitálové výdavky.....70 000 €

Program 5: Verejno-prospešné služby, 5 aktivít,

Celkové výdavky.....2 881 560 €

z toho:

bežné výdavky mesta.....551 560 €

bežné výdavky ako transfer.....2 292 957 €

kapitálové výdavky ako transfer.....37 043 €

Program 6: Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého, 5 aktivít

Celkové výdavky.....967080 €

z toho:

bežné výdavky ako transfer pre MsKS..... 390 000 €

bežné výdavky mesta..... 577 080 €

Program 7: Šport, 10 aktivít

Celkové výdavky.....870 000 €

z toho:

bežný transfer pre SRaŠZ spolu ..... 870 000 €

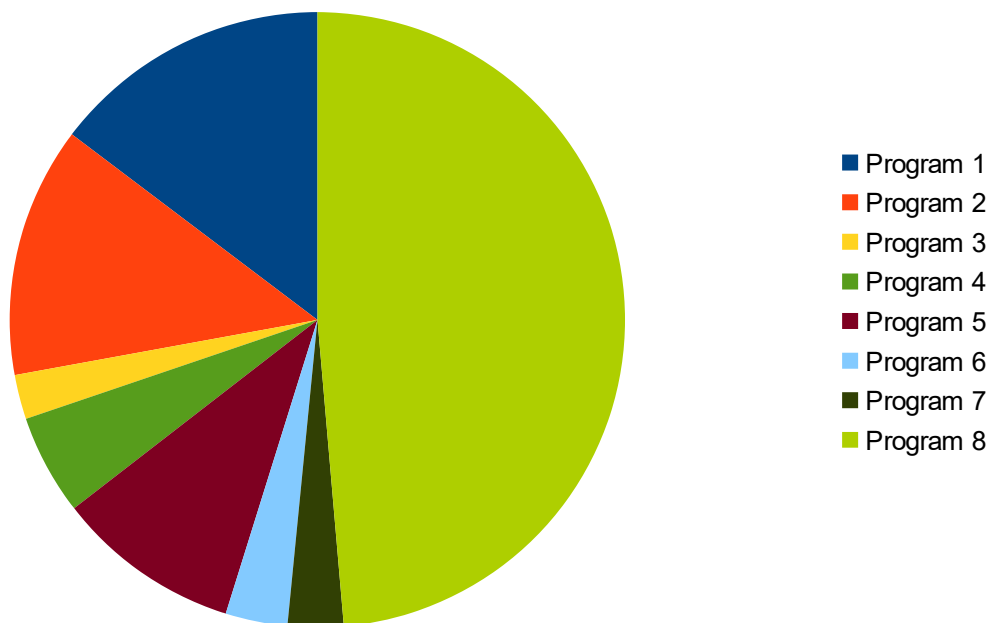
Program 8: Vzdelávanie, 8 aktivít,

Celkové výdavky.....14 448 763 €

z toho:

bežné výdavky ..... 14 448 763 €

Celkové výdavky podľa jednotlivých Programov v €

Jednotlivé „Programy“ sú rozpracované v textovej a tabuľkovej podobe predkladaného návrhu rozpočtu jednotlivými správcami programov a aktivít.

RIZIKÁ NÁVRHU ROZPOČTU A ODPORÚČANIA

Navrhovaný rozpočet je zostavený tak, aby minimalizoval možnú mieru rizík, ktoré majú vplyv na plnenie rozpočtu, ale aby bola zabezpečená komplexná udržateľnosť a konzistentnosť navrhovaného rozpočtu bude nevyhnutné zodpovedne pristupovať k plneniu bežných príjmov ako aj k čerpaniu prostriedkov v súlade s jednotlivými programami, podprogramami, projektami, zámermi a cieľmi zo strany všetkých subjektov, ktoré na rozpočte participujú. Z hľadiska dlhodobej udržateľnosti dobrej kondície rozpočtu treba brať do úvahy aj súčasnú neistotu vo vývoji ekonomiky v dôsledku pandémie a jej možný vplyv na rozpočet.

K dosiahnutiu navrhovaných cieľov s udržaním komplexnej udržateľnosti a konzistentnosti navrhovaného rozpočtu je **nevyhnutná pozornosť všetkých participujúcich zložiek pri plnení príjmov, ale najmä čerpaní výdavkov**. Podobne ako v predchádzajúcich obdobiach aj v nastávajúcom rozpočtovom roku je dôležité disciplinovane pristupovať najmä k čerpaniu prostriedkov v zmysle jednotlivých programov, podprogramov a projektov dodržiavaním zásady

hospodárnosti, aby sa v konečnom dôsledku dodržala koncepcia navrhovaného vyrovnaného rozpočtu. ***Udržanie rozpočtu v reálnych podmienkach je totiž predpokladom a východiskom k splneniu cieľov aj viacročného programového rozpočtu. Z tohto dôvodu odporúčam posilniť výkon pravidelnej vnútornej finančnej kontroly v súlade so zákonom č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.***

Rizikami návrhu rozpočtu, ktoré Mesto Humenné nemá možnosť ovplyvniť sú legislatívne zmeny s priamym dopadom na rozpočet mesta, nenaplnenie daňových príjmov, nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Naopak, rizikami, ktoré môže Mesto Humenné ovplyvniť je nenaplnenie rozpočtu kapitálových príjmov, nenaplnenie rozpočtu v oblasti z príjmov z podnikania a vlastníctva mesta a iných nedňových príjmov.

Možnosti mesta dosahovať oveľa vyššie príjmy napr. z daní, prenájmov sú už veľmi oklieštené, zvýšenie príjmov z podielových daní je minimálne vzhľadom na klesajúci počet obyvateľov mesta. K zabezpečeniu všetkých úloh mesta ***je možné pristupovať aj racionalizáciou výdavkov, vyššou obsadenosťou prevádzkových budov, racionalizáciou ZŠ a MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta alebo zvyšovaním príjmov formou nových zdrojov bežných príjmov resp. ich kombináciou.*** Rozvoj mesta je potrebné zabezpečiť v prvom rade z externých zdrojov a v druhom rade z vlastných prostriedkov. Zohľadnenie všetkých týchto skutočností je kľúčovou úlohou v strednodobom horizonte k udržiavaniu finančnej stability mesta.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu na rok 2021 a roky 2022 – 2023 je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a ostatnými všeobecne platnými právnymi predpismi.

Predložený návrh rozpočtu na rok 2021 odporúčam Mestskému zastupiteľstvu schváliť a návrh viacročného rozpočtu na roky 2022-2023 zobrať na vedomie.

V Humennom, december 2020

Ing. Peter Pipák, MPH
hlavný kontrolór mesta